

Förslag till nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning inklusive författningsstöd för utbildningar inom yrkeshögskolan

Utbildningen fyller sitt syfte

Utbildningen fyller sitt syfte som yrkeshögskoleutbildning genom att tillgodose ett behov av kvalificerad arbetskraft. Utbildningen har goda resultat och god effekt i sitt sammanhang genom att de studerande tar examen och tillför efterfrågad kompetens till arbetslivet.

Utbildningen fyller sitt syfte – smala yrkesområden

Utbildningen fyller sitt syfte som yrkeshögskoleutbildning inom smala yrkesområden genom att medverka till att utveckla eller bevara ett kvalificerat yrkeskunnande som är av betydelse för samhället. Utbildningen har goda resultat och god effekt som utbildning inom ett smalt utbildningsområde genom att de studerande tar examen och kan utveckla eller bevara det kvalificerade yrkeskunnandet.

Arbetslivsanknytning

Utbildningsanordnaren säkerställer att representanter för berört arbetsliv i väsentlig utsträckning medverkar i att bedriva och utveckla utbildningen så att en stark arbetslivsanknytning och yrkesrelevans upprätthålls.

Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att bibehålla och utveckla ett för utbildningen relevant nätverk av arbetsgivare med behov av den kompetens utbildningen ger. Det leder även till att alla studerande kan erbjudas lämplig och kvalificerad LIA-plats.

Under utbildningen får de studerande återkommande möta personer och verksamheter som är aktuella och relevanta för yrkesrollen. På så vis sätts lärandet i ett sammanhang och de studerande kan knyta relevanta arbetslivskontakter.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Fax	Internet	Digitalt kundforum:
Box 145 721 05 VÄSTERÅS	Ingenjör Bååths gata 19 722 12 Västerås	010-209 01 00 (vx)	www.myh.se	forum.myh.se
	Frykholmsgatan 10 281 31 Hässleholm			

Ledningsgrupp

Utbildningsanordnaren ser till att ledningsgruppen arbetar aktivt och bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

Utbildningsanordnaren ger ledningsgruppen möjlighet att påverka riktningen för det systematiska kvalitetsarbetet, ser till att ledningsgruppen medverkar i att följa upp, analysera och utveckla utbildningen samt att de analyserar utbildningens genomströmning, resultat och effekt. De ser även till att ledningsgruppen analyserar hur utbildningen bidrar till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval samt hur utbildningen främjar mångfald och hållbar utveckling. Ledningsgruppen föreslår vid behov åtgärder och följer upp dessa.

Arbetslivets företrädare i ledningsgruppen kommer från företag och organisationer som anställer personer med den kompetens utbildningen ger och representerar väl det arbetsliv som berörs av utbildningen. Därmed har de god kunskap om yrkesområdet, aktuella kompetenskrav och kompetensbehov så att de kan bevaka utbildningens yrkesrelevans.

Utbildningsanordnaren ser till att samtliga funktioner i ledningsgruppen har goda förutsättningar så att de kan delta aktivt utifrån sin roll och kompetens. Studerandes möjlighet till inflytande genom ledningsgruppen är god. Utbildningsanordnaren tillhandhåller en väl fungerande struktur för ledningsgruppens arbete, relevant underlag och dokumentation av arbetet så att ledningsgruppens gemensamma analyser kan fokusera på frågor av strategisk betydelse för hur väl utbildningen uppfyller sitt syfte.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningsanordnaren bedriver ett kontinuerligt och väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete som bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

Genom kvalitetsarbetet säkerställer utbildningsanordnaren att kursernas läranderesultat fortlöpande motsvarar utbildningens mål och arbetslivets kompetensbehov, att de studerande har goda förutsättningar för lärande och att utbildningen har stark arbetslivsanknytning.

Kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen och följer den från rekrytering av studerande och genomströmning till resultat och effekt. Kvalitetsarbetet genomförs i återkommande förbättringscykler och är utformat så att det både leder till att brister identifieras och åtgärdas och bidrar till långsiktig utveckling.

Kvalitetsarbetet utgår från uppföljningar, utvärderingar och andra relevanta underlag samt involverar de som verkar i utbildningen, studerande och representanter för berört arbetsliv. För att göra kvalitetsarbetet transparent och säkerställa kontinuitet dokumenteras arbetet på ett sätt som är tillgängligt för alla berörda.

Utbildningsanordnaren genomför kvalitetsarbetet så att det ger ledningsgruppen goda förutsättningar att följa upp och analysera utbildningens kvalitet samt bidra till utbildningens utveckling utifrån arbetslivets kompetensbehov.

Planering, organisering och resurssättning

Utbildningsanordnaren planerar, organiserar och resurssätter verksamheten så att en väl fungerande samverkan med arbetslivet i utbildningen säkerställs och alla studerande har goda förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningsanordnaren arbetar aktivt utifrån grundläggande demokratiska värderingar. Det leder till att lärmiljön är trygg och inkluderande så att alla studerande kan fokusera på studierna. Utbildningsanordnaren arbetar även med hållbarhetsfrågor som är relevanta för utbildningen och yrkeshögskolan så att de studerande förbereds för att i sin kommande yrkesutövning kunna bidra till hållbar utveckling. Utifrån yrkesroll och behov i branschen arbetar utbildningsanordnaren även för att bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Utbildningsanordnaren ser kontinuerligt till att de som verkar i utbildningen har rätt kompetens och goda förutsättningar för sitt uppdrag så att utbildningen kan genomföras som planerat och de studerande nå utbildningens mål. Den dagliga ledningen av utbildningen leder till god framförhållning och till att de studerande får tydlig information och stöd vid behov. Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att se över och säkerställa att utbildningens lärmiljöer och utrustning är tillgängliga och väl anpassade efter utbildningens mål.

Det pedagogiska ledarskapet i utbildningen är tydligt och ändamålsenligt och utbildningsanordnaren stödjer undervisande personal och handledare. Det leder till att olika kurser och moment kompletterar varandra väl, följer det pedagogiska upplägget i utbildningen och förbereder för yrkesrollen. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt tillsammans med undervisande personal och handledare så att enskilda studerandes behov av stöd identifieras och stöd erbjuds.

Utbildningsanordnarens arbete med tillgodoräkning och validering ger goda förutsättningar för att synliggöra och ta tillvara de studerandes kunskaper på ett systematiskt sätt.

Lärande och undervisning

Utbildningsanordnaren säkerställer att undervisningen genomförs så att alla studerande ges goda förutsättningar att nå de kunskaper, färdigheter och kompetenser som är utbildningens mål.

Detta genom ett ändamålsenligt och väl fungerande pedagogiskt ledarskap och pedagogiskt upplägg. Varje kurs planeras och genomförs så att balansen mellan teori färdighetsträning, reflektion och interaktion svarar mot kursmål och yrkesroll samt att undervisningen omfattar samtliga kursmål. Den förväntade arbetsinsatsen från de studerande motsvarar kursens omfattning och angiven studietakt. Utbildningsanordnaren ser till att undervisningen utförs i ett sammanhang med hög grad av interaktion mellan studerande och undervisande personal, studerande sinsemellan samt att studiematerialet är väl anpassat till respektive kurs, vilket främjar de studerandes lärande.

Utbildningsanordnaren säkerställer att de studerande är väl informerade om vad de förväntas lära sig i varje kurs, hur undervisningen ska gå till, hur kunskandet ska kontrolleras och vad som krävs för att uppnå olika betyg. Utbildningsanordnaren ser till att kunskapskontrollerna mäter avsett kunskande, dokumenterar resultaten och återkopplar till de studerande så att de vet hur de ligger till i studierna.

Lärande i arbete

Utbildningsanordnaren säkerställer att den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen, lärande i arbete (LIA), ger alla studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål och utveckla yrkesidentitet.

Detta genom att säkerställa att alla studerande genomför LIA på arbetsplatser som bedriver verksamhet med relevans för de yrken utbildningen leder till och som har goda förutsättningar att ta emot studerande. De studerande utför yrkesrelevanta uppgifter och interagerar med kollegor och intressenter vilket leder till att de kan utveckla och fördjupa sitt yrkeskunskande.

Utbildningsanordnaren ser till att alla LIA-handledare och studerande har god kännedom om det lärande som ska uppnås under LIA. Utbildningsanordnaren ser även till att LIA-handledare har god kännedom om sitt uppdrag, utbildningens mål och de studerandes förkunskaper vid kursstart. Utbildningsanordnaren säkerställer uppföljning av de studerandes lärande under LIA och ser till att de får återkoppling om hur de ligger till.

Författningsstöd till förslaget om nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskningen inom yrkeshögskolan

Lag (2009:128) om yrkeshögskolan (YHL)

Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF)

Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan

I detta avsnitt redovisas författningsstödet för de kvalitetskriterier som föreslås för kvalitetsgranskningen inom yrkeshögskolan. Kriterierna kan enligt myndighetens mening härledas till och motiveras utifrån dessa bestämmelsers innehåll och syften. Vissa bestämmelser har relevans för flera kriterier och återkommer därför i uppräknningen.

Utbildningen fyller sitt syfte

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, och inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke. (1 § YHL)
- Utbildningen ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. (6 § 1 YHL)
- Utbildningen ska ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet. (6 § 2 YHL)
- Utbildningen ska svara mot behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet som inte tillgodoses genom en utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller en utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. (1 kap. 3 § 1 och 5 kap. 5 § 1 YHF)

Arbetslivsanknytning

- Utbildningen ska präglas av stark arbetslivsanknytning. (6 § 3 YHL)
- Utbildningen ska utvecklas och bedrivas i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 4 YHL)
- Utbildningen ska bland annat ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. (6 § 1 YHL)
- Utbildningen ska ge teoretisk förankring inom yrkesområdet och väsentligen genomföras i samarbete med de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen (2 kap. 2 § YHF)
- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att 1. det finns platser för lärande i arbete på en arbetsplats och att dessa uppfyller de krav som finns för utbildningen, om sådant lärande ingår i utbildningen. (2 kap. 3 § första stycke 1 YHF)

Ledningsgrupp

- För varje utbildning ska det finnas en ansvarig utbildningsanordnare som ansvarar för att utbildningen genomförs enligt lagen om yrkeshögskolan och enligt denna och andra förordningar. (2 kap. 3 § YHF)
- Ledningsgruppen för utbildningen ska bland se till att utbildningen genomförs enligt lagen om yrkeshögskolan, denna och andra förordningar och föreskrifter som har meddelats av Myndigheten för yrkeshögskolan samt i enlighet med beslut av myndigheten samt svara för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs. (4 kap. 2 § 1 och 5 YHF)
- Ledningsgruppen ska bestå av 1. företrädare för de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen, 2. minst en företrädare för skolväsendet, 3. minst en företrädare för de studerande, och 4. den person som avses i 6 §. (4 kap. 3 § YHF)
- De studerande ska ges möjlighet till insyn i verksamheten och tillfälle att påverka utbildningens uppläggning och genomförande, (4 kp. 7 § YHF)

Systematiskt kvalitetsarbete

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan - säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, - säkerställa att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt, - säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar håller hög kvalitet, och - inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke. (1 § YHL)
- Utbildningen ska bland annat ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet, präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring och utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 2-4 YHL)
- Myndigheten ska granska utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete. (4 § första stycket 2 förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan)
- Utbildningsanordnaren är skyldig att utvärdera verksamheten. (4 kap. 10 § YHF)
- Myndigheten för yrkeshögskolan ska vid sin fördelning av statsbidrag eller särskilda medel bland annat särskilt ta hänsyn till i vilken grad en utbildning i kvalitativt och kvantitativt hänseende svarar mot arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft eller medverkar till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom ett smalt yrkesområde som är av betydelse för individen och samhället. (5 kap. 5 § första stycket 5 YHF)
- Ledningsgruppen för utbildningen ska svara för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs. (4 kap. 2 § första stycket 5 YHF)

Planering, organisering och resurssättning

- Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (3 § YHL)
- Utbildningen ska utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 4 YHL)
- Utbildningen ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval. (6 § 5 YHL)
- Utbildningsanordnaren ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser. (12 § YHL)

- De personer som anlitas av utbildningsanordnaren ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser. (13 § YHL)
- Utbildningsanordnaren ansvarar för att utbildningen genomförs enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och enligt förordningen om yrkeshögskolan (2009:130) och andra förordningar. (2 kap. 3 § första stycket YHF)
- Utbildningsanordnaren ska se till att de studerande som behöver särskilt pedagogiskt stöd i utbildningen får sådant stöd. (2 kap. 3 § andra stycket 3 YHF)
- En studerande ska för en del av utbildningen kunna få tillgodoräkna sig annan genomgången utbildning, om de kunskaper, färdigheter och kompetenser som den studerande återoppar är av sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den aktuella utbildningen. En studerande ska även kunna få tillgodoräkna sig motsvarande kunskaper, färdigheter och kompetenser som har förvärvats i yrkesverksamhet eller på annat sätt. Den studerande kan inför tillgodoräknande erbjudas validering enligt valideringsförordningen (2022:1549). (2 kap. 12 § YHF)

Lärande och undervisning

- Utbildningen ska bland annat ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet. (6 § 2 YHL)
- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att de studerande som behöver särskilt pedagogiskt stöd i utbildningen får sådant stöd. (2 kap. 3 § andra stycket 3 YHF)
- Utbildningens omfattning ska anges enligt ett poängsystem, där fem poäng motsvarar heltidsstudier under en vecka. (2 kap. 4 § andra stycket YHF)
- Av utbildningsplanen ska framgå de särskilda mål och krav som ska gälla för en examen om utbildningen kan få avslutas med en sådan. (2 kap. 7 § första stycket 9 YHF)
- Av kursplanen ska framgå de principer för betygssättning och former för kunskapskontroll som ska tillämpas. (2 kap. 9 § första stycket 6 YHF)

Lärande i arbete

- Utbildningen ska bland annat ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås, ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet, präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring samt utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 1–4 YHL)
- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att det finns platser för lärande i arbete på en arbetsplats och att dessa uppfyller de krav som finns för utbildningen, om sådant lärande ingår i utbildningen. (2 kap. 3 § andra stycket 1 sista ledet YHF)
- De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning de ska bedriva. Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för dessa personer. (13 § YHL)
- Av kursplanen ska framgå de principer för betygssättning och former för kunskapskontroll som ska tillämpas. (2 kap. 9 § första stycket 6 YHF)